

VERZEICHNIS
DER VERÖFFENTLICHUNGEN
VON PROF. BERNARD PIOTROWSKI

1. WISSENSCHAFTLICHE MONOGRAPHIEN

- Rządy niemieckie Saksonii i Prus a ruch narodowo-kulturalny Serbów Łużyckich 1815–1919*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1971, 188 S.
- Walka Norwegów o rozwiązanie unii politycznej ze Szwecją (1884–1907)*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1974, 219 S.
- W służbie rasizmu i bezprawia. 'Uniwersytet Rzeszy' w Poznaniu 1941–1945*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1984, 174 S.
- O Polskę nad Odrą i Bałtykiem. Myśl zachodnia i badania niemcoznawcze Uniwersytetu Poznańskiego 1918–1939*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1987, 438 S.
- W służbie nauki i narodu. Instytut Bałtycki w latach 1925–1939*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1991, 356 S.
- Wojna radziecko-fińska (zimowa) 1939–1940. Legendy, nieudomówienia, realia*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1997 (Seria Historia, nr 188), 270 S + mapy i zdjęcia
- (zusammen mit Ewa Piotrowska): *Św. Brygida Szwedzka na tle swoich czasów*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 2005, 293 S.
- Tradycje jedności skandynawskiej. Od mitu wikińskiego do idei nordyckiej*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 2006, 222 S.
- Integracja Skandynawii. Od Rady Nordyckiej do wspólnoty europejskiej*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 2006, 465 S.
- Edvard Grieg. Życie – fascynacje – dramaty*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 2009 (im Druck).

2. KLEINERE WISSENSCHAFTLICHE SCHRIFTEN

- Islandia w okresie II wojny światowej, *Materiały o Islandii*, z. 15, Warszawa 1968, 23 S.
- Współczesna Islandia, *Materiały o Islandii*, z. 16, Warszawa 1969, 28 S.

- Jón Sigurdsson – wielki syn małego narodu, *Materiały o Islandii*, z. 20, Warszawa 1971, 22 S.
- Dole i niedole sceny islandzkiej, *Materiały o Islandii*, z. 21, Warszawa 1972, 17 S.
- Walka Islandczyków o narodową szkołę i oświatę, *Materiały o Islandii*, z. 22, Warszawa 1972, 16 S.
- Althing – najstarszy parlament Europy, część I, 930–1800, *Materiały o Islandii*, z. 23, Warszawa 1972, 24 S.
- Problemy gospodarcze oraz polityczne współczesnej Islandii 1968–1973, *Materiały o Islandii*, z. 26, Warszawa 1974, 20 S.
- XI wieków państwa i społeczeństwa islandzkiego 874–1974, część I: 874–1800, *Materiały o Islandii*, z. 27, Warszawa 1974, 37 S.
- XI wieków państwa i społeczeństwa islandzkiego 874–1974, część II: 1801–1918, *Materiały o Islandii*, z. 28, Warszawa 1974, 50 S.
- XI wieków państwa i społeczeństwa islandzkiego 874–1974, część III: 1918–1974, Rozdział I, *Materiały o Islandii*, z. 29, Warszawa 1975, 46 S.
- XI wieków państwa i społeczeństwa islandzkiego 874–1974, część III: 1918–1974, Rozdział II, *Materiały o Islandii*, z. 30, Warszawa 1975, 41 S.
- Halldór Kiljan Laxness, *Materiały o Islandii*, z. 36, Warszawa 1977, 34 S.
- 60-lecie wolnej Islandii (1918–1978), *Materiały o Islandii*, z. 40, Warszawa 1978, 23 S.
- Gunnar Gunnarsson (1889–1975). Człowiek – życie – dzieło. *Materiały o Islandii*, z. 42, Warszawa 1979, 30 S.
- Wacław Nałkowski o Islandii, *Materiały o Islandii*, z. 48, Warszawa 1980, 19 S.
- Edmunda Chojeckiego wyprawa na Islandię w 1856 r., *Materiały o Islandii*, z. 53, Warszawa 1983, 24 S.
- Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk w służbie narodu i nauki 1857–1918, Poznań 1983, 38 S.
- Skaldowie islandzcy, *Materiały o Islandii*, z. 60, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Islandzkiej, Warszawa 1996, 34 S.

3. WISSENSCHAFTLICHE AUFSÄTZE

- Poznański ruch słowianofilski a powstanie styczniowe, in: *Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza*, 1964, 5-9.
- Forschungen zur neuen und neuesten Geschichte Deutschlands am Historischen Institut der Universität Poznań, *Lětopis. Jahresschrift des Instituts für sorbische Volksforschung*, Reihe B (1968), 112-114.
- Badania skandynawistyczne w Związku Radzieckim, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, R. VI, z. 11 (grudzień 1969), 103-108.
- Spółczesność i historiografia zachodnioniemiecka wobec spraw Ziemi Lubuskiej, *Prace Lubuskiego Towarzystwa Naukowego, Komisja Oświaty*, t. X, z. 1/1969, 93-103.
- Dzieje muzyki islandzkiej, *Materiały o Islandii*, z. 17, Warszawa 1969, 1-18.

- Pierwsza książka w języku polskim o Islandii, *Materiały o Islandii*, z. 17, Warszawa 1969, 19-29.
- Delegacja wielkopolska na Zjeździe Słowiańskim w Pradze (1848), *Zeszyty Naukowe UAM. Historia*, 1964, nr 6, 103-113.
- Kwestie narodowościowe w Komisji Konstytucyjnej parlamentu austriackiego (1848–1849), *Zeszyty Naukowe UAM. Historia*, 1967, nr 7, 281-289.
- Walka o autonomię kulturalno-polityczną Serbów Łużyckich (1918–1919), *Zeszyty Naukowe UAM. Historia*, 1968, nr 8, 207-220.
- Włodzimierz Lenin w obronie suwerenności Norwegii, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, R. VI, z. 11 (grudzień 1969), 89-95.
- Propaganda III Rzeszy w Szwecji w okresie II wojny światowej, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, R. VIII, z. 14 (czerwiec 1970), 35-47.
- Środki masowego przekazu we współczesnej Islandii, *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 4, 1971, 83-88.
- Skandynawski okres działalności politycznej Willy Brandta, *Przegląd Zachodni*, nr 1, 1971, 210-225.
- Podziemna prasa norweska w okresie II wojny światowej, *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 2, 1971, 65-71.
- Kultura fizyczna w niemieckim systemie faszystowskim i jej praktyczna realizacja w kraju Warty, *Roczniki Naukowe WSPF w Poznaniu*, 1971, z. 19, 49-68.
- Linia Paasikivi w fińskiej polityce zagranicznej, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 15, 1971, 19-43.
- Dwa stulecia prasy w Finlandii, *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 1, 1972, 63-70.
- Geneza i rozwój wydarzeń rewolucyjnych w Finlandii w latach 1917–1918, *Z pola walki*, nr 1, 78-101.
- Interwencja zbrojna II Rzeszy w sprawy fińskie (1918), *Studia z Dziejów ZSRR i Europy Środkowej*, t. VIII, 1972, 55-78.
- Niemiecka Republika Demokratyczna a kraje skandynawskie, *Przegląd Zachodni*, nr 2, 1972, 369-380.
- Polsko-islandzkie kontakty w XIX i XX wieku, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, R. VIII, z. 16 (czerwiec 1972), 30-41.
- Narody skandynawskie wobec procesu kształtowania się władzy i państwa radzieckiego (1917–1924), *Z pola walki*, nr 4, 1972, 97-113.
- Nazistowski stereotyp osobowości Kopernika w związku z obchodami jubileuszowym w 1943 r., *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. I (1972), 315-322.
- Prasa współczesnej Szwecji, *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 1, 1973, 98-106.
- Koncepcja integracji polityczno-wojskowej Skandynawii w latach 1948–1949, *Przegląd Zachodni*, z. 4, 1973, 230-261.
- Publicystyka i historiografia NRF wobec rocznicy stulecia zjednoczenia Niemiec, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. 2 (1973), 3-26.
- Badania prof. dra Zdzisława Grota nad parlamentaryzmem i mniejszościami narodowymi w Niemczech, in: *Studia z dziejów Polski, Niemiec i NRD XVI–XX w.*, Poznań 1974, 19-29.

- Kontakty z Finlandią w XXX-leciu Polski Ludowej, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 21 (grudzień 1974), 25-40.
- Knut Hamsun i III Rzesza, in: *Studia z dziejów Polski, Niemiec i NRD XVI–XX w.*, Poznań 1974, 433-444.
- (zusammen mit Zdzisław Grot): Frido Mětšk – uczoney i działacz narodowy Serbów Łużyckich, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. III (1974), 127-133.
- Wkład prof. dr hab. Zdzisława Grota do badań nad polskim ruchem narodowo-wyzwoleńczym XIX i XX wieku, in: *Powstanie Wielkopolskie 1918–1919 (artykuły i przyczynki)*, pod red. Bogusława Polaka, Kościan 1975, 9-24.
- Wzrost pozycji Polski Ludowej w świecie skandynawskim, in: *Rola Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w świecie 1944–1974*, Poznań 1975, 211-226.
- Nowy model kultury w Niemieckiej Republice Demokratycznej, in: *Powstanie i rozwój Niemieckiej Republiki Demokratycznej 1949–1974*, Poznań 1976, 87-106.
- Prasa Norwegii (historia, współczesność, badania), *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 3, 1976, 69-80.
- Finlandia wobec integracji gospodarczej Skandynawii i Europy Zachodniej, *Przeгляд Zachodni*, nr 4 (1976), 269-287.
- Droga Polski i Skandynawii do Wielkiej Karty Pokoju z Helsinek, *Nurt* 1976, 4.
- Laxness jako pisarz, myśliciel i humanista, in: *Halldór Kiljan Laxness. Pisarz – Myśliciel – Humanista*. Wydanie z okazji 75-lecia urodzin, *Materiały o Islandii*, z. 34, Warszawa 1977, 11-15.
- Z życia i działalności pisarza, in: *Halldór Kiljan Laxness. Pisarz – Myśliciel – Humanista*. Wydanie z okazji 75-lecia urodzin, *Materiały o Islandii*, z. 34, Warszawa 1977, 16-18.
- Ruch narodowy mieszkańców Wysp Owczych w XIX wieku, in: *Polska – Niemcy – Europa*, Poznań 1977, 197-205.
- Les Recherches sur la Scandinavie en Pologne Populaire, *La Pologne et les Affaires Occidentales*, vol. XIII, no. 2, 1977, 373-389.
- Scandinavian Studies in People's Poland, *Polish Western Affairs*, vol. XIII, no. 2, 1977, 313-329.
- Forschungen über die Geschichte Österreichs in der Volksrepublik Polen, *Studia Germanica Posnaniensia*, vol. VI, 1977, 105-115.
- Polsko-fińskie związki gospodarcze, kulturalne i naukowe w okresie międzywojennym, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, Gdańsk, z. 26 (grudzień 1977), 13-31.
- Geneza ruchu narodowo-socjalistycznego w Norwegii i Szwecji, *Studia nad faszyzmem i zbrodniami hitlerowskimi*, t. III (*Acta Universitatis Wratislaviensis*, nr 366), Wrocław 1977, 259-269.
- Niemiecka publicystyka i historiografia o Powstaniu Wielkopolskim (1919–1939), in: *Wielkopolska a powstania śląskie 1919–1921* (Materiały z III Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego, Kościan 5 II 1974), pod red. Bogusława Polaka, Leszno 1977, 76-106.

- Źródła i opracowania do dziejów ziemi gnieźnieńskiej (1793–1914), in: *Gniezno i ziemia gnieźnieńska. Walka o wolność narodową i społeczną 1918–1945*. Praca zbiorowa pod red. Jerzego Topolskiego i Bogusława Polaka, Gniezno 1978, 481-499.
- O nowe spojrzenie na historię kultury niemieckiej XIX wieku, in: *Problemy metodologiczne dziejów Niemiec*. (Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Zakład Historii Niemiec Instytutu Historii UAM w dniach 21–22 IX 1977 r.). Pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1978, 169-174.
- Spółceństwo Wielkopolski Południowej w Powstaniu 1918–1919 r. w świetle historiografii okresu międzywojennego, in: *Południowo-zachodnia Wielkopolska w Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919 roku*, Leszno, grudzień 1978, 3-16.
- Powstanie Wielkopolskie w opinii i ocenie publicystyki oraz nauki niemieckiej (do 1945), *Zorza*, nr 51/1978, 11.
- O Islandii w czasach polskiego Odrodzenia, in: Bernard Piotrowski, Margaret Schlauch, Stefan Ziętkowski, *Dwadzieścia lat działalności Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Islandzkiej, Materiały o Islandii*, z. 43, Warszawa 1979, 13-21.
- Narastanie irredenty niemieckiej na ziemi kaliskiej (ok. 1930–1939), in: *Udział społeczeństwa Ziemi Kaliskiej w wojnie obronnej 1939 roku*. Praca zbiorowa pod red. Bogusława Polaka, Kalisz 1979, 41-74.
- Problemy narodowościowe w monarchii habsburskiej w ocenie prasy wielkopolskiej (1835–1850), in: *Rola Wielkopolski w dziejach narodu polskiego*. Praca zbiorowa pod red. Stanisława Kubiaka i Lecha Trzeciakowskiego, Poznań 1979, 133-140.
- Udział i rola młodzieży w powstaniach śląskich, in: *Z dziejów ruchu młodzieżowego*, t. 3, Poznań 1979, 5-26.
- Die skandinavische Problematik im Posnaner Forschungs- und Verlagszentrum, *Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego, Studia Scandinavica*, nr 2 (1979), 9-27.
- O romantycznej wizji narodu niemieckiego uwag kilka, in: *Pojęcie "Volk" i "Nation" w historii Niemiec*. (Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Zakład Historii Niemiec Instytutu Historii UAM w dniu 15.V. 1979 r.). Pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1980, 187-200.
- Fiński ruch narodowy w XIX wieku, *Kwartalnik Historyczny*, nr 1, 1980, 55-68.
- W sprawie syntezy dziejów Skandynawii XIX i XX wieku, *Zapiski Historyczne*, z. 3, 1980, 135-147.
- Odgłosy powstania listopadowego w Finlandii, *Zapiski Historyczne*, t. XLVI, z. 3, 1981, 7-32.
- Leon Koczy (1900–1981) – badacz dziejów Pomorza i Skandynawii, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 33, 1981, 127-137.

- Die komparative Methode in der Literaturwissenschaft am Beispiel der Entwicklung der polnischen und finnischen Romantik, in: *Die nordischen Literaturen als Gegenstand der Literaturgeschichtsschreibung*. Hrsg. von Horst Bien unter Mitarbeit von Gabriele Sokoll, Rostock: Hinstorff Verlag 1982, 285-290.
- Balkany w badaniach naukowych i publicystyce III Rzeszy, in: *Państwa bałkańskie w polityce imperializmu niemieckiego w latach 1871–1945*, Poznań 1982, 295-315.
- Adolf Warschauer (1855–1930) – niemiecki uczony archiwista, zwolennik współpracy z Polakami, in: *Der Weg zum Nachbarn. Beiträge zur Thematisierung deutsch-polnischer Beziehungen in der Literatur des 20. Jahrhundert*. Hrsg. von Edyta Połczyńska, Poznań 1982, 127-132.
- Badania nad Polską i krajami nadbałtyckimi na Uniwersytecie Królewieckim 1916–1932, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 35, 1983, 93-115.
- Obraz Polaka oraz powstańca wielkopolskiego w historiografii i publicystyce Niemiec hitlerowskich 1939–1945, *Koszalińskie Studia i Materiały*, nr 2, 1983, 131-165.
- Mniejszość niemiecka w północnym Szlezwiku i belgijskim Eupen-Malmedy w polityce Niemiec 1918–1940, in: *Rola mniejszości niemieckiej w rozwoju stosunków politycznych w Europie 1918–1945*. Praca zbiorowa pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań 1984, 213-242.
- Rzesza Niemiecka a Niemcy z tzw. Baltikum. Uwagi dyskusyjne, in: *Rola mniejszości niemieckiej w rozwoju stosunków politycznych w Europie 1918–1945*. Praca zbiorowa pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań 1984, 301-310.
- Die Rolle der 'Reichsuniversitäten' in der Politik und Wissenschaft des hitlerfaschistischen Deutschlands, in: *Universities during World War II*. (Materials of the International Symposium held at the Jagiellonian University on the 40 Anniversary of 'Sonderaktion Krakau', Cracow, October 22–24.1979). Ed. by Józef Buszko and Irena Paczyńska, Warszawa – Kraków 1984, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego*, DCXLIII. *Prace Historyczne*, z. 72, 467-486.
- Zdzisław Grot (1903–1984) – życie dla narodu i nauki historycznej, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XIII, 1984, 307-313.
- W kręgu powstańczej tradycji. 80-lecie urodzin prof. dr hab. Zdzisława Grota, in: *Czyn zbrojny Powstania Wielkopolskiego 1918–1919*. (Materiały z V Ogólnopolskiego seminarium historyków Powstania Wielkopolskiego 1918–1919, Kościan, 3 kwietnia 1984). Red. naukowa: Bogusław Polak, Kościan 1984, 8-14.
- Badania nad Polską na Uniwersytecie Królewieckim w III Rzeszy, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 36-37, 1984/1985, 53-76.
- Propaganda i nauka niemiecka w III Rzeszy o Polsce i Europie Wschodniej na przykładzie berlińskiej Publikationsstelle, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XIII, 1984 (wydane w 1986 r.), 129-162.

- Polska myśl zachodnia w szeregach wielkopolskich powstańców ostatnich lat II Rzeczypospolitej, *Prace Instytutu Nauk Społecznych*, z. V, Wyższa Szkoła Inżynierska w Koszalinie 1985, 50-65.
- Niektóre problemy i dylematy rozwoju skandynawistyki w Republice Federalnej Niemiec, *Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Studia Scandinavica*, nr 9, 1985, 57-66.
- La pensée occidentale a l'université de Poznań (1919–1939), *Polish Western Affairs – La Pologne et les Affaires Occidentales* nr 1, 1985, 105-131.
- Die Westidee an der Posnaner Universität, *Polnische Weststudien*, Bd. IV, H. 1, 1985, 117-145.
- Rola Uniwersytetu Poznańskiego w naukowym zagospodarowaniu ziem odzyskanych (1945–1949), *Przegląd Zachodni*, nr 3, 1985, 76-86.
- Kultura fizyczna i sport w III Rzeszy. Cele, założenia ideowe, praktyczna realizacja, *Zeszyt Naukowy Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie. Prace Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uczelni Technicznych*, nr 10. (Materiały z I Konferencji Naukowej 'Udział Sportowców i Działaczy Kultury Fizycznej w Wojnie Wyzwoleńczej Narodu Polskiego 1939–1945'), 1985, 7-18.
- Fińskiego reżysera teatralnego E. A. Kalimy związki z Polską, *Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Studia Scandinavica*, nr 8, 1985, 73-88.
- Wizja Polski rdzennej Eugeniusza Romera, *Przegląd Zachodni*, nr 2, 1985, 140-169.
- Zachodnia granica Polski w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku. (Sesja naukowa Instytutu Zachodniego w Poznaniu 11-12 X 1986), *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XIV, 1985 (wydano w 1987), 546-549.
- Kształtowanie się legendy pruskiej w republice weimarskiej. Casus Hansa Rothfelsa, in: *Studia z najnowszej historii Niemiec i stosunków polsko-niemieckich*. Pod red. Stanisława Sierpowskiego, Poznań 1986, 301-317.
- Pod zaborem, in: *Zarys dziejów Nowego Tomysła*, Nowy Tomyśl 1986, 39-69, 224-227.
- Przewrót majowy w opinii niemieckiej, *Życie i Myśl*, nr 5/6, 1986, 70-76.
- Polskie duchowieństwo w ocenie historiografii i publicystyki III Rzeszy, *Życie i Myśl*, nr 11-12, 1986, 18-35.
- 'Legenda legionowa' w historiografii II Rzeczypospolitej (na przykładzie działalności Instytutu Józefa Piłsudskiego), in: *Wojsko Polskie 1914–1922*. Pod red. naukową Bogusława Polaka, Koszalin 1986, t. II, 180-201.
- U źródeł polskiej myśli zachodniej w historiografii. (IV krajowy zjazd historyków polskich w Poznaniu (grudzień 1925), *Zeszyty Naukowe Instytutu Nauk Społecznych*, t. 6 (1986), Wyższa Szkoła Inżynierska w Koszalinie, 118-141.
- Od idei międzynarodowego porozumienia do faszystowskiej propagandy. Działalność berlińskiej 'Deutsche Hochschule für Politik' w latach 1920–1939, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XV (1986), 91-126.

- Prof. dr hab. Zdzisław Grot (1903–1984). Życie w służbie nauki i narodu (refleksje i wspomnienia), in: *Biografistyka Powstania Wielkopolskiego 1918–1919*. (Materiały z VI Ogólnopolskiego seminarium historyków Powstania Wielkopolskiego 1918–1919, Kościan, 19 IV 1985 r.). Redakcja naukowa: Bogusław Polak, Koszalin 1986, 11-22.
- Badania demograficzne i rasowe na Uniwersytecie Królewieckim 1933–1939), in: *Polacy i Niemcy. Dziesięć wieków sąsiedztwa*. (Studia ofiarowane profesorowi Januszowi Pajewskiemu w osiemdziesiątą rocznicę urodzin). Praca zbiorowa pod red. Antoniego Czubińskiego, Warszawa 1987, 354-370.
- Stereotypy i legendy o Powstaniu Wielkopolskim w niemieckiej historiografii i publicystyce (1919–1939), in: *Prawdy i fikcje Powstania Wielkopolskiego 1918–1919*. (Materiały z VII Ogólnopolskiego seminarium historyków Powstania Wielkopolskiego. Kościan 25. IV 1986 r.). Redakcja naukowa: Bogusław Polak, Koszalin 1987, 85-109.
- Ks. Stanisław Kozierowski – duchowny, uczony, patriota, *Życie i Myśl*, nr 3-4, 1987, 148-159.
- Łucjan Kamiński (1885–1964). Badacz folkloru muzycznego Polski Zachodniej, in: *Gniezno. Studia i materiały historyczne*, t. II, Warszawa – Poznań 1987, 209-222.
- Poznańskie nauki filologiczne dla potrzeb praktycznych regionu wielkopolskiego i kraju, *Kronika Wielkopolski*, nr 2/3 (1987), 215-230.
- Kazimierz Tymieniecki. W stulecie urodzin wielkiego uczonego, *Życie i Myśl*, nr 1-2, 1987, 28-41.
- Obraz Polaka i Powstańca Wielkopolskiego w niemieckiej propagandzie na Pograniczu. *Rocznik Nadnotecki*, t. XV-XVI (1984/85), Piła 1988, 25-38.
- Powstanie Wielkopolskie w świadomości społeczno-politycznej i nauce niemieckiej (1919–1939), *Przegląd Zachodni*, nr 5-6, 1988, 145-169.
- Powstanie Wielkopolskie w polskiej historiografii powojennej, *Życie i Myśl*, nr 11, 1988, 65-75.
- Emanuel Swedenborg jako polityk i humanista, *Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Studia Scandinavica* 10, Gdańsk 1988, 39-49.
- Spółczeństwo Szwecji wobec republikańskiej Hiszpanii, in: *Wojna domowa w Hiszpanii (1936–1939) w polityce międzynarodowej*. Praca zbiorowa pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań 1989, 147-157.
- Roman Dmowski a sprawa polskiej granicy zachodniej w Traktacie Wersalskim, in: *Rola Wielkopolski w odbudowie państwa polskiego 1918–1919*. (IX Ogólnopolskie seminarium historyków Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. Kościan 9.XII.1988 r.) Redakcja naukowa: Bogusław Polak, Koszalin 1989, 31-61.
- Traktat wersalski w świadomości Niemców okresu międzywojennego, in: *Traktat wersalski z perspektywy 70 lat*, Warszawa 1989, 109-116.

- Zu den Grundlagen des modernen Durchbruchs in skandinavischen Literaturen. Politische, gesellschaftliche, wirtschaftliche und geistige Prämissen, in: *Die Literatur des modernen Durchbruchs in Skandinavien*. Hrsg. von Bernard Piotrowski, Bolesław Mrozewicz, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1989, 7-15.
- Zdzisław Grot 1903–1984, in: *Wybitni historycy wielkopolscy*. Praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Strzelczyka, Poznań 1989, 381-390.
- Roman Dmowski – doktor honoris causa Uniwersytetu Poznańskiego, *Życie i Myśl*, nr 1/2, 1989, 25-39.
- Zur Geschichte der Polnisch-Schwedischen Gesellschaft (1926–1986), in: *Relations between Poland and Sweden. Over the Centuries. A Collection of Studies*. Ed. by Zenon Ciesielski, Wrocław – Warszawa – Gdańsk – Łódź 1990, 9-17.
- Mniejszość litewska w Prusach Wschodnich (do lat osiemdziesiątych XIX w.), *Litvano-Slavica Posnaniensia. Studia Historica*, t. III, 1990, 39-64.
- Roman Dmowski o Wielkopolsce i Wielkopolanach, *Przegląd Wielkopolski*, nr 5, 1990, 27-30.
- Groźba rozbioru Polski w 1920 r. Niemcy a wojna polsko-bolszewicka, *Życie i Myśl*, nr 7/8, 1990, 76-89.
- Dramat Litwy sprzed pół wieku (I), *Życie i Myśl*, nr 5/6, 1990, 5-15.
- Dramat Litwy sprzed pół wieku (II), *Życie i Myśl*, nr 9/10, 1990, 16-30.
- Dylematy niepodległości Łotwy (1939–1940), *Życie i Myśl*, nr 3/4, 1991, 17-29.
- Utracona niepodległość Estonii (1939–1940), *Życie i Myśl*, nr 5-6, 1991, 77-86.
- Islandia w planach i poczynaniach wojennych III Rzeszy, *Studia Scandinavica* 13, Gdańsk 1991, 7-24.
- Sweden and the question of Poland's independence (1914–1918), *Folia Scandinavica Posnaniensia*, vol. 1 (1992), 11-33.
- Szwedzka polityka ekologiczna ostatniego ćwierćwiecza, in: *Humanistyka i ekologia*. Praca zbiorowa pod red. Bolesława Andrzejewskiego, Poznań: Fundacja Warta 1992, 146-159.
- Niemcy w polityce państw skandynawskich (1929–1935), in: *Niemcy w polityce międzynarodowej 1919–1939*, t. II: *Lata wielkiego kryzysu gospodarczego*. Praca zbiorowa pod red. Stanisława Sierpowskiego, Poznań 1992, 341-364.
- Niemcy w polityce państw skandynawskich (1935–1938), in: *Niemcy w polityce międzynarodowej 1919–1939*, t. III: *W dobie Monachium*. Praca zbiorowa pod red. Stanisława Sierpowskiego, Poznań, 1992, 127-146.
- Niemcy i kraje skandynawskie a wojna radziecko-fińska (zimowa) 1939–1940, in: *Niemcy w polityce międzynarodowej 1919–1939*, t. IV. *Na przełomie pokoju i wojny 1939–1941*. Praca zbiorowa pod red. Stanisława Sierpowskiego, Poznań 1992, 317-337.
- (zusammen mit Bolesław Mrozewicz): Die altnordische Literatur in Polen, *Nord-europa Studien* 29, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald 1992, 64-71.
- Pod zaborami, in: *Dzieje Wągrowca*. Praca zbiorowa pod red. Edmunda Makowskiego, Poznań: Wydawnictwo WBP 1993, 91-132.

- Ruch narodowy Słoweńców (ok. 1770–1848). Mechanizmy kształtowania się tożsamości etnicznej, *Balcanica Posnaniensia. Acta et studia*, vol. VI, 1993, 43-62.
- Wizja protestanckiego ekumenizmu Nathana Söderbloma, *Studia Scandinavica* 14, Gdańsk 1993, 49-62.
- (zusammen mit Boleslaw Mrozewicz): Laxness-Rezeption in Polen, *Nordeuropa Studien*, vol. 30, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald 1993, 64-71.
- Kombatanci Powstania Wielkopolskiego a stosunki polsko-niemieckie 1919–1939, in: *Niemcy a Powstanie Wielkopolskie*. Praca zbiorowa pod red. Bogusława Polaka, Koszalin 1994, 240-274.
- Narody skandynawskie i Balticum w procesach dziejowych Europy (do 1939), in: *Niemcy w procesach dziejowych Europy*. Praca zbiorowa pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań 1994, 115-145.
- (zusammen mit Ewa Piotrowska): Hauptstadt (Kristiania) und Provinz in Eilert Sundts (1817–1875) soziologischer Forschung, *Folia Scandinavica Posnaniensia*, vol. 2 (1994), 75-87.
- Niemcy w procesach rozwojowych Skandynawii i krajów nadbałtyckich (Estonia, Łotwa) XIX i XX wieku, in: *Rola Niemiec w procesach rozwoju Europy XIX i XX wieku*. Praca zbiorowa pod red. Antoniego Czubińskiego, Poznań 1995, 105-144.
- Kraje bałtyckie w ogniu. Dramat ostatnich miesięcy II wojny światowej, *Życie i Myśl*, nr 2, rok XLIII, (1995), 31-40.
- Europejskie dylematy Skandynawów, *Życie i Myśl*, nr 3, rok XLIII (1995), 23-30.
- Jesteśmy jednym narodem. Wielkie dni Niemiec i Niemców (1989–1990), *Życie i Myśl*, nr 4, rok XLIII (1995), 3-14.
- Dylematy pomocy alianckiej dla walczącej Finlandii (1939–1940), *Mars. Problematyka i Historia Wojskowości. Studia i Materiały*, tom 3 (1995), 37-50.
- Romana Dmowskiego obraz Niemiec i Niemców (do 1914 r.), *Zeszyty Naukowe Instytutu Nauk Społecznych* (Wyższa Szkoła Inżynierska w Koszalinie), nr 9 (1995), 7-20.
- Uniwersytet w Królewcu (Königsberg) a Europa Wschodnia XIX i XX wieku, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XX (1995), 3-27.
- Nordeuropa und die Ostblockstaaten (ca. 1965–1990), *Folia Scandinavica Posnaniensia*, vol. 3 (1996), 9-22.
- Historiografia w niemieckiej diasporze narodowej. Albert Breyer i Eugen Oskar Kossmann jako badacze dziejów Niemców w Polsce Środkowej i stosunków polsko-niemieckich, in: *Niemcy w Łodzi do 1939 roku*. Pod red. Mariana Wilka, Łódź 1996, 48-73.
- Polacy na Pomorzu Zachodnim w XIX i XX wieku (do 1939 r.). Stan badań – potrzeby badawcze, *Rocznik Koszaliński*, nr 26, 1996, 39-52.
- Die Ostsee-Gemeinschaft – eine Vision. Theorie oder Wirklichkeit, *Studia Scandinavica*, Særudgave i Anledning af 25 års Jubilæum. Ved Nordisk Institut, Universitetet i Gdańsk 1996, 85-99.

- Związki Pomorza Zachodniego z Polską w dobie zaborów (1795–1918), in: *Związki Pomorza Zachodniego z Polską*, Koszalin 1996, 61-84.
- Antagonizmy i zbliżenia. Pomorze Zachodnie a Polska okresu międzywojennego, in: *Związki Pomorza Zachodniego z Polską*, Koszalin 1996, 153-177.
- Pomorze Zachodnie z okresu III Rzeszy w świadomości Polaków, in: *Związki Pomorza Zachodniego z Polską*, Koszalin 1996, 227-254.
- Konzeptionen von Vorstellungen von europäischer Integration im Totalitarismus des Dritten Reiches, in: *Eurovisionen. Vorstellungen von Europa in Literatur und Philosophie*. Hrsg. von Peter Delvaux und Jan Papiór (Duitse Kroniek), Amsterdam 1996, 151-160.
- Die Bildung der modernen National-Identität außerhalb der eigenen Staatsnation. Die Dänen in Nordmark und die Polen in Ostmark (ca. 1880–1914), in: *Arbeiten zur Skandinavistik XII*. (Arbeitstagung der deutschsprachigen Skandinavistik, 16–23. September 1995 in Greifswald), hrsg. von Walter Baumgartner und Hans Fix, Wien: Verlag Fassbaender 1996, 561-568.
- Idea europejska w III Rzeszy. Założenia, realizacja, dylematy, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XXI (1996), 81-100.
- Roman Dmowski a narodowy „typ Poznańczyka”, in: *Powstanie Wielkopolskie. Źródła – stan badań – postulaty badawcze. X Ogólnopolskie Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego*, Koszalin 1997, 105-122.
- Ethnische Minderheiten und nationale Bewegungen in der Ostsee-Region (ca. 1880–1914). Zum Problem der Germanisierung und Russifizierung, *Folia Scandinavica Posnaniensia*, vol. 4 (1997), 177-196.
- Procesy i mechanizmy migracyjne w Skandynawii XIX i XX wieku. Próba rekapitulacji, in: *Polacy w Skandynawii*, pod red. Edwarda Olszewskiego, Lublin 1997, 15-36.
- Współpraca i dążenia ku jedności Skandynawów XIV – pierwsza połowa XX wieku. Część I, *Zapiski Historyczne*, t. LXII, z. 2-3 (1997), 37-54.
- Współpraca i dążenia ku jedności Skandynawów XIV – pierwsza połowa XX wieku, Część II, *Zapiski Historyczne*, t. LXII, z. 4 (1997), 7-28.
- Probleme der Entwicklung der Sprache eines kleinen Volkes am Beispiel des Färöischen, *Studia Germanica Posnaniensia*, vol. XXIII (1997), 131-144.
- Aneksja przez ZSRR republik nadbałtyckich (1939–1940). Aspekty wojskowe i polityczno-prawne (I), in: *Mars. Problematyka i Historia Wojskowości*, t. 5, Warszawa – Londyn 1997, 101-123.
- Migration processes and mechanisms in Scandinavia in the 19th and 20th centuries. An attempt at recapitulation, in: *Poles in Scandinavia*, ed. Edward Olszewski, Lublin 1997, 15-33.
- Początki reformacji na Islandii. Przykład duńskiego etatyzmu wyznaniowego i nietolerancji, in: *Eruditio et Interpretatio. Studia Historyczne*, red. Zbigniew Chodyła, Instytut Historii UAM, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1997, 229-237.

- (zusammen mit Bolesław Mrozewicz): Laxness-Rezeption in Polen, *Folia Scandinavica Posnaniensia*, vol. 4 (1997), 17-22.
- Politologia w III Rzeszy na przykładzie działalności berlińskiej uczelni 'Das Deutsche Auslandswissenschaftliche Institut' (1940–1945), *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XXII, 1997 (Poznań 1999), 109-147.
- Ruch narodowo-kulturalny Serbów Łużyckich (ok. 1770–1919), *Historiografia. Zagadnienia i perspektywy badawcze na przyszłość*, in: *Serbołużyczanie. Łużyce. Badania historyczne i fascynacje*. Redakcja naukowa Tomasz Jaworski, Wiesław Pyżewicz, Zielona Góra 1998, (Zielonogórskie Studia Łużyckie, nr 2), 43-68.
- Dylematy kształtowania się „języka skandynawskiego”. Nordycka wspólnota językowa lat ostatnich, in: *Scripta Manent*. (Publikacja wydziałowa z okazji 10-lecia istnienia Wydziału Neofilologii UAM (1988–1998)), red. Stanisław Puppel, Poznań: Wydział Neofilologii UAM 1998, 347-357.
- Cele, założenia i dylematy unii kalmarskiej (1397) w historiografii, *Nautologia*, R. XXXIII, nr 1 (127), 1998, 1-11.
- U źródeł powstania koncepcji regionalnej „wspólnoty bałtyckiej” państw i narodów (1989–1992), *Nautologia*, R. XXXIII, nr 1 (127), 1998, 22-33.
- Dzieje Nowego Tomysła*. Rozdział III: *Pod zaborem 1973–1918*. Praca zbiorowa pod redakcją Bogusława Polaka, Nowy Tomyśl 1998, 63-103.
- Powojenna współpraca Skandynawów. Osiągnięcia alternatywy, prognozy na przyszłość, *Czasy Nowożytnie* (Toruń), tom V (1998), 103-118.
- U źródeł powojennej gospodarczej integracji Skandynawii. Debaty nad Nordekiem (1968–1970), in: *Między historią i politologią*, Poznań 1998, 197-204.
- Czasopiśmiennictwo historyczne w krajach skandynawskich XX wieku, *Zapiski Historyczne*, t. LXIII, 1998, z. 2, 145-169.
- Niemcy a wojna polsko-bolszewicka (1919–1920), *Zeszyty Naukowe Instytutu Zarządzania i Marketingu*, 1998, nr 4 (Koszalin), 17-38.
- Mały etnos skandynawski – Farerowie, *Sprawy Narodowościowe*, Seria Nowa, tom VI, zeszyt 2 (11) 1997, Poznań 1998, 319-328.
- Język fryzyjski w Niemczech. Dylematy jego rozwoju i dalszego przetrwania, *Glottodidactica*, vol. XXVI (1998), 201-220.
- Kraje pozaeuropejskie w propagandzie i badaniach naukowych berlińskiego DAWI (Deutsches Auslandswissenschaftliches Institut) 1940–1945, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XXIII, 1999/2000, 141-159.
- Aneksja przez ZSRR republik nadbałtyckich (1939–1940). Aspekty wojskowe i polityczno-prawne (III), *Mars. Problematyka i Historia Wojskowości*, vol. 7, Londyn – Warszawa 1999, 120-141.
- Wkład Profesora Ludwika Zabrockiego w dzieło tzw. naukowego zagospodarowania Ziemi Odzyskanych, in: Jerzy Bańcerowski, Tadeusz Zgółka (eds.), *Linguam Amicabilem Facere, Ludviko Zabrocki im memoriam* (UAM Poznań, Seria Językoznawstwo Nr 22), Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1999, 23-37.

- Dylematy rozwojowe języków mniejszości narodowych. Casus skandynawski, in: Jerzy Bańczerowski, Tadeusz Zgółka (eds.), *Linguam Amicabilem Facere, Ludviko Zabrocki im memoriam*, (UAM Poznań, Seria Językoznawstwo Nr 22), Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1999, 291-304.
- Isländische Nationalbewegung im 19. Jahrhundert (ca. 1880–1918), *Folia Scandinavica Posnaniensia*, vol. 5 (1999), 5-27.
- Droga Skandynawów do NATO (1948–1949). Alternatywy, rozwiązania, prognozy, *Przegląd Politologiczny*, nr 1-2, Poznań 1999, 27-49.
- Rola i funkcja nauk historycznych i językoznawstwa w procesie identyfikacji etniczno-kulturowej Niemców w Polsce międzywojennej, in: *Polska Środkowa w niemieckich badaniach wschodnich. Historia i współczesność*. Red. Lucjan Meissner, Łódź 1999 (Mittelpolen im Spiegel der Ostforschung. Geschichte und Gegenwart. Hrsg. von Lucjan Meissner, Łódź 1999), 51-69.
- Manfred Laubert – historyk i publicysta pogranicza polsko-niemieckiego, in: *Powstania w Wielkopolsce XVII–XX w.* (Materiały z XI Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego). Red. naukowa Bogusław Polak, Koszalin 1999, 85-97.
- Estonia wczoraj i dziś, in: *Litwa, Łotwa, Estonia i obwód kaliningradzki*, Bielsko-Biała 2000, 271-289.
- Szwecja w polskiej polityce zagranicznej. Od odzyskania niepodległości do wydarzeń sierpniowych 1980 roku, in: *Polska – Szwecja: 1919–1999*, pod redakcją Jana Szymańskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2000, 197-218.
- Aneksja przez ZSRR republik nadbałtyckich (1939–1940). Aspekty wojskowe i polityczno-prawne (II), *Mars. Problematyka i Historia Wojskowości. Studia i Materiały*, t. 9, Warszawa – Londyn 2000, 119-142.
- Początki reformacji na Islandii. Przykład duńskiego etatyzmu wyznaniowego i nietolerancji, (nadbitka: *Eruditio et Interpretatio*), *Studia Historyczne*. Pod red. Zbigniewa Chodyły, Poznań 2000, 231-239.
- Droga narodów bałtyckich do niepodległości (1986–1991), in: *Zbliżenie się Wschodu i Zachodu, studia – analizy – rozpoznania*. Redakcja naukowa Piotr Kraszewski, Tadeusz Miluski i Tadeusz Wallas, Poznań 2001, 57-82.
- U źródeł sowietyzacji Finlandii (1944–1947), *Przegląd Politologiczny*, nr 3-4, Poznań 2001, 63-80.
- Rola i funkcje nauk historycznych w procesie identyfikacji etniczno-kulturowej Niemców w Polsce międzywojennej, *Zeszyty Niemcoznawcze* (Ośrodek Badań Niemcoznawczych w Łodzi), 2001, 51-69.
- Die Dänen in Nordmark und die Polen in Ostmark (ca. 1880–1914). Bildung der modernen Nationalidentität, in: *Slawen, Deutsche und Dänen in zwei historischen Grenzregionen (Schleswig-Holstein und Grosspolen)*. (Vorträge einer gemeinsamen Konferenz des Instituts für Geschichte der Adam-Mickiewicz-Universität Poznań und des Historischen Seminars der Christian-Al-

- brechts-Universität zu Kiel, Poznań, 23.–25. Oktober 1997). Hrsg. von Jerzy Strzelczyk, Poznań: Instytut Historii UAM 2001, 141-157.
- Przekłady Biblii w kulturze i polityce społeczeństw skandynawskich epoki Reformacji, in: *Nowy Testament w dziejach i kulturze Europy*. Praca zbiorowa pod red. Tomasza Jaworskiego, WSP Zielona Góra 2001, 263-284.
- Rola i funkcja przekładów Biblii w rozwoju społeczno-duchowym i etnicznym Estończyków i Łotyszy (Refleksje dyskusyjne), in: *Nowy Testament w dziejach i kulturze Europy*. Praca zbiorowa pod red. Tomasza Jaworskiego, WSP Zielona Góra 2001, 285-294.
- Język jako środek komunikacji kulturowej. Refleksje wokół przygotowywanego podręcznika kultury szwedzkiej, in: *Język polski w Szwecji, język szwedzki w Polsce. Polkan i Sverige och svenskan i Polen* (Materiały z konferencji w Obrzycku 15–17 maja 2000 r.), pod red. Witolda Maciejewskiego, Poznań: Katedra Skandynawistyki i Baltologii UAM 2001, 49-59.
- W oczekiwaniu na niepodległość. Litwini amerykańscy i z Prus Wschodnich wobec spraw narodowych (1914–1915), in: Józef Marcinkiewicz, Norbert Ostrowski (eds.), *Mvnera Lingvistica et Philologica Michaeli Hasivk Dedicata*, Poznań: Katedra Skandynawistyki i Baltologii 2001, 215-229.
- Cultural Exchange, in: Witold Maciejewski (ed.), *The Baltic Sea Region. Culture – Societies – Politics*. (Baltic University Programme teachers' seminar. Obrzycko 29.11.–2.12.2001). Conference edition, Poznań: Department of Scandinavian and Baltic Studies at Adam Mickiewicz University 2001, 129-136.
- Marian Zygmunt Jedlicki (1899–1954) jako badacz stosunków polsko-niemieckich i Pomorza Zachodniego, *Zeszyty Niemcoznawcze* (Ośrodek Badań Niemcoznawczych w Łodzi) 2002, 102-126.
- Cultural Exchange, in: Witold Maciejewski, Dominika Skrzypek, Lars Ryden (eds.), *The Baltic Sea Region. Cultures, Politics, Societies*, Uppsala: The Baltic University Press 2002, 178-186.
- Gimnazjum św. Marii Magdaleny (Königliches Marien-Gymnasium zu Posen) 1815–1918, in: *Szkoła św. Marii Magdaleny w Poznaniu 1302–2002*, pod red. Grzegorza Łukomskiego, Poznań 2002, 59-113.
- Zagrożenie radzieckie w szwedzkich dyskusjach na temat regionalnego systemu bezpieczeństwa w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych XX w., *Sprawy Wschodnie*, z. 1 (2), 2003, 3-18.
- Półwiecze zmagania Łotyszy o narodową niepodległość i suwerenność. Dramaty – alternatywy – osiągnięcia, in: *Łotwa wczoraj, dziś i jutro*, pod red. Tomasza Paluszyńskiego, Tatjany Navickas, Ligii Marcinkowskiej, Rysstudio, Poznań 2003, 43-64.
- Traktaty karłowickie i układ w Konstantynopolu (1699–1700) a wstępna faza wydarzeń Wielkiej Wojny Północnej, *Balkanica Posnaniensia*, vol. XIII, Poznań 2003, 171-189.
- Marian Zygmunt Jedlicki (1899–1954) jako badacz stosunków polsko-niemieckich i Pomorza Zachodniego, in: *Niemcy, Austria, Polska w XIX i XX w.*

- (pod red. Tadeusza Dubickiego i Krzysztofa A. Kuczyńskiego), Łódź 2003, 102-126.
- Mniejszość litewska w Prusach Wschodnich (ok. 1885–1914), *Litvano-Slavica Posnaniensia. Studia Historica*, vol. X, Poznań 2003, 205-230.
- Duńska polityka bałtycka na przełomie XX i XXI wieku, in: *Polska – Dania w ciągu wieków*, pod red. Jana Szymańskiego, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Optima s.c. 2004, 231-254.
- Tradycje słowiańskie Poznania i Wielkopolski w XIX i XX wieku, in: *Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny*, Poznań 2004, 33-70.
- Dorobek naukowy Instytutu Zachodniego, *Przegląd Zachodni*, nr 2, 2004, 41-73.
- Joachim Lelewel (1786–1861) als Edda- und Skandinavienforscher, in: *Herzort Island. Aufsätze zur isländischen Literatur- und Kulturgeschichte*. (Zum 65. Geburtstag von Gert Kreutzer). Mit Photographien von Horst Schmeck. Hrsg. von Thomas Seiler. Lüdenscheid: Seltman & Söhne 2005, 404-409.
- Sverige i polsk utrikespolitik. Från den återvunna självständigheten till händelserna i augusti 1980, in: *Polen och Sverige 1919–1999*. Red. Harald Runblom och Andrzej Nils Ugglå, Uppsala 2005 (Uppsala Multiethnic Papers 48), 205-226.
- Droga Norwegii do niepodległości. Podstawy prawno-państwowe i polityczne, *Zapiski Historyczne*, tom LXX, 2005, zes. 2-3, 7-27.
- Norweski wzorzec skandynawskiego państwa opiekuńczego. U źródeł powstania, in: *Polska – Norwegia 1905–2005*, pod red. Jana Szymańskiego, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego 2006, 253-269.
- Zdzisław Grot jako badacz wielkopolskiej tradycji narodowej i niepodległościowej XIX i XX wieku, in: Zdzisław Grot, Antoni Czubiński, *Powstanie Wielkopolskie 1918–1919*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2006, 123-145.
- Dylematy integracji kulturowej Skandynawii (wybrane zagadnienia), in: *Dyskurs Wielokulturowy, Prace Humanistycznego Centrum Badań*, pod red. Haliny Chałacińskiej-Wiertelak i Krzysztofa Kropaczewskiego, Poznań 2007, 17-24.
- Polska – Skandynawia. Paralele i alternatywy rozwoju w XX wieku, in: *Polska – Szwecja w XX wieku. Wpływy i inspiracje*. Studia pod red. Jana Szymańskiego, Gdańsk 2007, 97-116.
- Dylematy skandynawistyki w II Rzeczypospolitej, in: *Stanisław Lubicz Sawicki. In Memoriam 1907–2007*, Kopenhaga: Instytut Polsko-Skandynawski, 2008, 43-77.
- Problem Pomorza i polskiej granicy zachodniej w nauce polskiej i niemieckiej (ok. 1900–1920), in: *Polska i sąsiedzi. Studia z dziejów kultury, gospodarki i myśli politycznej*, Słupsk 2009 (im Druck).

4. POPULÄRWISSENSCHAFTLICHE BEITRÄGE

- Teatr w Finlandii, *Litery*, październik 1969, s. 23.
- Rodowód wolnomularstwa europejskiego, *Nurt* 1/1983, 6-9.
- Wolnomularstwo europejskie w czasach króla Stasia, *Nurt* 3/1983, 9-11.

- Jak ongiś po Starym Rynku masoni się przechadzali, *Nurt* 4/1983, 11-14.
W romantycznym powieście wolności, *Nurt* 5/1983, 1, 15-18.
Wolnomularstwo w konspiracji wielkopolskiej, *Nurt* 6/1983, 5-8.
Wolnomularskie przygody generała Władysława Sikorskiego, *Nurt* 7/1985, 15-18, 42.
Związki polsko-norweskie, Deanna Swaney, in: *Norwegia. Praktyczny przewodnik*, Bielsko-Biała, 2000, 65-69.
Estonia wczoraj i dziś, in: *Litwa, Łotwa, Estonia i obwód kaliningradzki*, red. Jarosław Swajdo, Medard Masłowski, Bernard Piotrowski, Paweł Wójcik, Pascal, Bielsko-Biała 2000, 271-289, ibidem, 269-382 (konsultacja merytoryczna).

5. FORSCHUNGSBERICHTE UND ANDERE BERICHTE

- Wykaz publikacji pracowników Katedry Historii Niemiec, *Kronika UAM*, Poznań 1969, 193-194.
Skandynawistyka w krajach Europy Zachodniej i Stanach Zjednoczonych, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, R. VIII, z. 14 (czerwiec 1971), 75-81.
Prof. dr hab. Zdzisław Grot, *Informator UAM*, nr 12/1974, 14-15.
Lech Janicki (Mitverf.): Jubileusz Półwiecza działalności Instytutu Bałtyckiego, *Przegląd Zachodni*, nr 2, 1978, 163-165.
Międzynarodowa konferencja skandynawistyczna w Greifswaldzie, *Kwartalnik Historyczny*, z. 2, 1979, 555-556.
Krakowskie kolokwium poświęcone uniwersytetom w II wojnie światowej (22-25 października 1979), *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. X (1981), 302-304.
Konferencja naukowa na temat perspektyw badań nad dziejami polskiej myśli zachodniej, *Przegląd Zachodni*, nr 5/6, 1982, 345-348.
V Ogólnopolskie seminarium historyków Powstania Wielkopolskiego, *Prace Instytutu Nauk Społecznych*, z. V, Wyższa Szkoła Inżynierska w Koszalinie w Koszalinie 1985, 274-279.
V Ogólnopolskie seminarium historyków Powstania Wielkopolskiego, *Wojskowy Przegląd Historyczny*, R. XXX, z. 4, 1985, 261-263.
Prof. dr hab. Zdzisław Grot (1903-1984). Refleksje i wspomnienia, *Przegląd Wielkopolski*, R. II (1988), 43-45.
Abteilung für Skandinavistik im Institut für Germanische Philologie (1974-1985), *Studia Germanica Posnaniensia*, t. XVII-XVIII, 1991, 35-43.
Zdzisław Grot (1903-1984), in: *Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 1956-2006*, Poznań 2006, 117-121.

6. HERAUSGEBERSCHAFTEN

- Margaret Schlauch, Stefan Ziętkowski (Mithrsg.): Dwadzieścia lat działalności Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Islandzkiej, *Materiały o Islandii*, z. 43, Warszawa 1979, 21 S.

Bolesław Mrozewicz (Mithrsg.): *Die Literatur des modernen Durchbruchs in Skandinavien*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1989 (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Seria Filologia Skandynawska, nr 8), 113 S.

Jarosław Swajdo, Medard Masłowski, Paweł Wójcik (Mithrsg.): *Litwa, Łotwa, Estonia i obwód kaliningradzki*, Bielsko-Biała: Pascal 2000, 425 S.

7. BIOGRAPHISCHE WÖRTERBÜCHER UND ENZYKLOPÄDISCHE STICHWÖRTER

Hasło: Kamiński Ignacy, in: *Polski Słownik Biograficzny*, t. XI, z. 4 (Kraków 1965), 536-537.

Hasło: Kossecki Konstanty, in: *Polski Słownik Biograficzny*, t. XIV, z. 61 (Kraków 1969), 296.

XI wieków państwa i społeczeństwa islandzkiego. Część IV: Słowniczek biograficzny, Materiały o Islandii, z. 38, Warszawa 1975, 40 S.

Hasła: Ådalen, Alandzkie Wyspy, Bernadotte af Wisborg Folke hr., Branting Hjalmar Karl, Dania, Estonia, Finlandia, Goltz Rüdiger von der, Grenlandia, Gustav V Adolf, Haakon VII, Hansson Per Albin, Islandia, Kallio Kyösti, Kreuger Ivar, Kuusinen Otto, Laidoner Johan, Lappiści, Litwa, Päts Konstantin, Sandler Rickard Johannes, Scavenius Erik, Sirk Artur, skandynawska współpraca, Sleževičius Mykolas, Smetona Antanas, Stauning Thorvald, Svinhufvud Pehr Evind, Szwecja, Tanner Väinö Alfred, Tautininków partia, wabsowie, Tūbelis Juozas, Ulmanis Karlis i inne, in: *Leksykon historii powszechnej 1900–1945*. Pod red. Stanisława Sierpowskiego, przy współpracy Stanisława Żerki, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1996.

Słownik biograficzny powstańców wielkopolskich 1918–1919 (20 biogramów), pod redakcją naukową Antoniego Czubińskiego i Bogusława Polaka, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 2002.

8. REZENSIONEN

Koloman Gajan: *Německý imperialismus a československo-německé vztahy v letech 1918–1921*, Praha 1962, *Przegląd Zachodni*, nr 5-6 (1963), 363-364.

Wilhelm Barth, Max Kehring-Korn: *Die Philhellenenzeit*, München 1960, *Roczniki Historyczne*, t. XXX (1964), 239-240.

Vaclav Žáček: *Z revolučných a politických polsko-slovenských vzťahov v době předmarcovej*, Bratislava 1968, *Kwartalnik Historyczny*, t. XXIX (1968), 500-501.

Hartmut Zwahr: *Bauernwiderstand und sorbische Volksbewegung in der Oberlausitz (1900–1918)*, Bautzen 1966, *Przegląd Zachodni*, R. 24, nr 5/6 (1968), 284-288.

Henri Brugmans: *L'idée européenne 1918–1965*, Bruges 1965, *Przegląd Zachodni*, R. 22, nr 1/2 (1966), 414-416.

- Pavla Horská-Vrbová: *Český průmysl a tzv. druhá průmyslová revoluce*, Praha 1965, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*, t. XXVII (1966), 168-169.
- Erich Prokopowitsch: *Die rumänische Nationalbewegung in der Bukowina und der Dako-Romanismus. Ein Beitrag zur Geschichte des Nationalitätenkampfes in Österreich-Ungarn. (= Studien zur Geschichte der Österreichisch-Ungarischen Monarchie. Band III)*. Graz – Köln 1965, *Kwartalnik Historyczny*, t. LXXIV (1967), 828-829.
- Mack Walker: *Germany and the Emigration 1816–1885*, Cambridge Mass. 1965, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*, t. XXVIII (1967), 216-217.
- Hans-Erich Volkmann: *Die deutsche Baltikumpolitik zwischen Brest-Litowsk und Compiègne: Ein Beitrag zur „Kriegszieldiskussion“*, Köln – Wien 1970, *Zapiski Historyczne*, nr 4 (1972), 205-208.
- Matvej M. Koronen: *Finskije internationalisty v borbe za vlast` sovetov*, Leningrad 1969, *Z pola walki*, nr 1, 1972, 229-230.
- Folk-liv. *Acta Ethnologica Europaea* 1967–1968, vol. XXXI-XXXII. Utgiven av Gösta Bergh och Harald Hvarfner, Stockholm – Lund 1970, *Lud*, t. 56 (1972), 316-317.
- Kulturen 1970. En årsbok till medlemmarna av Kulturhistoriska Föreningen för södra Sverige, Lund 1970; Kulturen 1971. En årsbok till medlemmarna av Kulturhistoriska Föreningen för södra Sverige, Lund 1971, *Lud*, t. 56 (1972), 328-330.
- Stig Boberg: *Pressens historia*, Stockholm 1970, *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 4, 1972, 113.
- Olga Vasilevna Cernyseva: *Rabocce dvizenie v Svecii nakanune vtoroj mirovoj vojny (1929–1939)* Moskva 1971, *Z pola walki*, nr 1, 1973, 143-145.
- Morten Udgaard: *Great Power Politics and Norwegian Foreign Policy*, Oslo – Bergen – Tromsø 1973, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, R. XI, z. 22 (grudzień 1975), 93-96.
- Germany. A Companion to German Studies*. Ed. by M. Pasley, London 1972, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 148-150.
- Maria Wawrykowa: *Między pierwszą a drugą Rzeszą*, Warszawa 1971, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 169-171.
- Michael Freund: *Deutsche Geschichte*, Berlin – München – Wien 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 219.
- Deutsche Sozialgeschichte. Dokumente und Skizzen. Bd. I: 1815–1870*. Hrsg. v. Werner Pöls, München 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 223.
- Karl Gutzkow: *Under dem schwarzen Bär. Erlebtes 1811–1848*, hrsg. von Fritz Böttger, Berlin: Verlag der Nation 1971, 633 S., *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 223-224.
- Marita Baumgarten: *Deutschland im Zeitalter des Imperialismus (1890–1914). Grundkräfte, Thesen und Strukturen*, Frankfurt am Main 1972, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 224.

- Le fascisme Hitlerien. Études actuelles recherches internationales a la lumière de marxisme*, Paris 1972, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IV (1975), 224-225.
- Hubert Orłowski: Literatura w III Rzeszy, Poznań 1975, *Przegląd Zachodni*, nr 2 (1976), 357-362.
- The Intellectual Tradition of Modern Germany. A Collection of Writings from the eighteenth to the twentieth Century*. Ed. by Roland Taylor, vol. I-II, London 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 256.
- Robert M. Bigler: *The Politics of Germany. Protestantism. The Rise of the Protestant Church Elite in Prussia 1815–1848*, Berkeley – Los Angeles – London 1972, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 256-257.
- Maria Wawrykowa: *Revolutionäre Demokraten in Deutschland und Polen 1815–1848*, Braunschweig 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 257-258.
- Hans Boldt: *Die Anfänge des deutschen Parteiwesens. Fraktionen, Politische Vereine und Parteien in der Revolution 1848. Darstellung und Dokumentation*, Paderborn 1971, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 258.
- Helmut Grössling: *Der Kampf in Wien im Oktober 1848*, Wien 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 259.
- Theodore S. Hamerow: *The Social Foundations of German Unification 1858/1871*, Princeton (New York) 1972, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 259-260.
- Allan Mitchell: *Bismarck and the French Nation 1848–1890*, New York 1971, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 260.
- Walter Struve: *Elites against Democracy. Leadership Ideals in Bourgeois Political Thought in Germany 1890–1933*, Princeton (New York) 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 260-261.
- Deutsche Geschichte seit dem ersten Weltkrieg. Bd. II*, München – Stuttgart 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 261-262.
- Griff nach Südosteuropa. Neue Dokumente über die Politik des deutschen Imperialismus und Militarismus gegenüber Südosteuropa im zweiten Weltkrieg*, Berlin 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. V (1976), 262.
- Władysław Czapliński: *Polska a Dania XVI–XX w.* Studia, PWN, Warszawa 1976, *Nurt* nr 7/1977, 37.
- Maria Krysztofiak, Stefan H. Kaszyński: *Zarys historii literatury duńskiej*, Poznań 1976, *Nurt*, nr 6/1977, 6.
- Carl J. Burchardt: *Geschichte zwischen Gestern und Morgen*, München 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 317-318.
- Deutschland. Wandel und Bestand. Eine Bilanz nach hundert Jahren*, München 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 285-287.
- Atlas zur Geschichte, Band I*, Gotha – Leipzig 1973, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 320-323.

- Filosofia Kanta i sovremiennost*, Moskwa 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 328-329.
- Filosofia Gegela i sovremiennost*, Moskwa 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 328-329.
- Kurzer Abriß der Militärgeschichte von den Anfängen der Geschichte des deutschen Volkes bis 1945* (Praca zbiorowa), Berlin 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 329-330.
- Meyers Taschenlexikon. Schriftsteller der DDR* (hg. von Günter Albrecht u.a.), Leipzig 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 330.
- Powstanie Wielkopolskie 1918–1919. Artykuły i przyczynki*. Pod red. Bogusława Polaka, Kościan 1975, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VI (1977), 330-331.
- Vil'jam V. Pochlebkina: *Finlandija – SSSR 260 liet dobrososiedstva*, *Kwartalnik Historyczny*, nr 2, 1978, 454-460.
- George Maude: *The Finnish Dilemma. Neutrality in the Shadow of Power*, London – New York – Toronto 1976, VI + 153 S., *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 27/28 (1978), 81-84.
- Wielkopolska a Pomorze, Warmia, Mazury i Ziemia Żłotowska w dobie Powstania Wielkopolskiego 1918–1919*. Pod red. Zdzisława Grota i Jana Witkowskiego, Leszno 1977, *Nurt*, nr 12/1978, 8.
- Jan Szymański: *Stosunki gospodarcze Polski ze Szwecją w latach 1919–1939*, Gdańsk 1978, pp. 167, *Kwartalnik Historyczny*, z. 4, 1979, 1052-1054.
- Norden i text och kartor*. Huvudredaktör Hans W. Ahlmann, Stockholm 1976, *Zapiski Historyczne*, z. 22, t. 44 (1979), 129-131.
- Torgny T. Segerstedt: *Den akademiska friheten under Frihetstiden*, Uppsala 1971, *Den akademiska friheten under gustavianska tid*, Uppsala 1974; Torgny T. Segerstedt: *Den akademiska friheten 1809–1832*, Uppsala 1976, *Zapiski Historyczne*, z. 4 (1979), 164-165.
- Jean-Jaques Fol: *Les pays nordiques aux XIXe et XXe siècles*, Paris 1978, pp. 327, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 30 (1979), 105-107.
- Faina Ivanovna Novik: *Neonatsizm v FRG: pod'jemy i porażenija 1949–1974 gg*. Moskwa 1976, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VIII (1979), 232-233.
- Hartwig Gebhardt: *Revolution und liberale Bewegung. Die nationale Organisation der konstitutionellen Partei in Deutschland 1848/49*, Bremen 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VIII (1979), 244.
- Andrew Lees: *Revolution and Reflection. Intellectual Change in Germany during the 1950's*, The Hague 1974, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. VIII (1979), 245.
- Gniezno i ziemia gnieźnieńska. Walka o wolność narodową i społeczną*. Praca zbiorowa pod red. Jerzego Topolskiego, Bogusława Polaka, Gniezno 1978, pp. 582, *Nowe Książki*, nr 16 (1979), 31.
- Piotr Bauer, Bogusław Polak: *17 Pułk Ułanów Wielkopolskich im. Króla Bolesława Chrobrego w obronie ojczyzny 1939*, Gostyń 1978, *Kronika Wielkopolska*, nr 3 (19), 1979, 121-124.

- Jerzy Marczewski: *Hitlerowska koncepcja polityki kolonizacyjno-osiedleńczej i jej realizacja w 'Okregu Warty'*, Poznań 1979, pp. 488, *Nowe Książki*, nr 21, 1979, 72-73.
- Aleksander S. Kann: *Geschichte der skandinavischen Länder (Dänemark, Norwegen, Schweden)*, Berlin 1978, ss. 298, *Zapiski Historyczne*, z. 1, 1980, 145-147.
- Matti Klinge: *Blick på Finlands historia*, Helsinki 1977, *Zapiski Historyczne*, z. 4, 1980, 131-132.
- Jerzy W. Borejsza: *Mussolini był pierwszy*, Warszawa 1979, pp. 491, *Nurt* 5/1980, 43.
- Vadim V. Roginskij: *Svecija i Rossija: sojuz 1812 goda*, Moskwa 1978, pp. 172, *Zapiski Historyczne*, z. 3, 1980, 164-165.
- Gniezno i ziemia gnieźnieńska. Walka o wolność narodową i społeczną 1918–1945*. Praca zbiorowa pod red. Jerzego Topolskiego, Bogusława Polaka, Gniezno 1978, pp. 582, *Przegląd Zachodni*, nr 1, 1980, 208-210.
- Zdzisław Grot: *Hipolit Cegielski 1813–1868*, Poznań 1980, pp. 224, *Nowe Książki*, nr 14 (1980), 18-19.
- Finlands bibliografiska litteratur: kommenterad förteckning*, av Henrik Grönroos, Ekenäs 1975, *Zapiski Historyczne*, z. 4, 1980, 131.
- Arne Bonvig Christensen: *Invasion i Danmark? Danmark i det tyske invasionsforsvar under Den anden Verdenskrig*, Odense 1976, *Zapiski Historyczne*, z. 4, 1980, 160.
- Jerzy Kozeński: *Agresja na Jugosławię*, Poznań 1979, pp. 213, *Nowe Książki*, nr 17, 1980, 34.
- Polska myśl zachodnia w Poznaniu i Wielkopolsce. Jej rozwój i realizacja w wiekach XIX i XX*, Warszawa – Poznań 1980, pp. 318, *Nowe Książki*, nr 18, 1980.
- Willjam M. Johnston: *Österreichische Kultur und Geistesgeschichte. Gesellschaft und Ideen im Donaauraum 1848 bis 1938*. Wien – Köln – Graz 1974, pp. 503, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IX (1980), 257-259.
- Klaus J. Schiller: *Die Sorben in der antifaschistisch-demokratischen Umwälzung 1945–1949*, Bautzen 1976, pp. 193, *Studia Historica Slavo-Germanica* t. IX (1980), 346-347.
- Atlas zur Geschichte*. Bd. 2: *Von der Großen Sozialistischen Oktoberrevolution 1917 bis 1972*, Gotha – Leipzig 1975, pp. XIII + 232 (mapy), *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. IX (1980), 350-352.
- Szczepan Wierzchosławski: *Polski ruch narodowy w Prusach Zachodnich w latach 1860–1914*, Wrocław – Kraków – Gdańsk 1980, pp. 255, *Przegląd Zachodni*, nr 4, 1980, 171-176.
- Szczepan Wierzchosławski: *Polski ruch narodowy w Prusach Zachodnich w latach 1860–1914*, Wrocław 1980, *La Pologne Occidentale*, nr 1-2, 1980, 233-235.
- Peter Böhning: *Die nationalpolnische Bewegung in Westpreußen 1815–1871. Ein Beitrag zum Integrationsprozeß der polnischen Nation*. Marburg – Lahn 1973, pp. 253, *Przegląd Zachodni*, nr 4, 1980, 169-171.

- Helena Więckowska: *Joachim Lelewel, uczonek – polityk – człowiek*, Warszawa 1980, *Nowe Książki*, nr 22, 1980.
- Willy Østreg: *Politics in high latitudes. The Svalbard Archipelago*, London 1977, pp. 126, *Zapiski Historyczne*, z. 1, 1981, 166-168.
- Studia Scandinavica*, nr 1-2, Gdańsk 1978–1979, pp. 150 + 129, *Zapiski Historyczne*, z. 2, 1981, 83-84.
- Thomas Kingston Derry: *A History of Scandinavia. Norway, Sweden, Denmark, Finland and Iceland*, London 1979, pp. X + 447, *Kwartalnik Historyczny* nr 2, 1981, 235-237.
- Józef Lewandowski: *Swedish Contributions to the Polish Resistance Movement during World War Two (1939–1942)*, Uppsala 1979, pp. 114, *Zapiski Historyczne*, z. 4, 1981, 187-188.
- Sven Lundkvist: *Folkrörelserna i det svenska samhället 1850–1920*, Uppsala – Stockholm 1977, pp. 244, *Zapiski Historyczne* z. 4, 1981, 173-175.
- Hilary Allen: *Norway and Europe in the 1970s*, Oslo – Bergen – Tromsø 1979, pp. 289, *Komunikaty Instytutu Bałtyckiego*, z. 33, 1981, 123-125.
- Szczepan Wierzchosławski: *Polski ruch narodowy w Prusach Zachodnich w latach 1860–1914*, Wrocław 1980, *Polish Western Affairs*, nr 1-2, 1981, 200-202.
- Peter Kunze: *Die preußische Sorbenpolitik 1815–1847. Eine Studie zur Nationalitätspolitik im Übergang vom Feudalismus zum Kapitalismus*, Bautzen 1978, pp. 187, *Studia Historica Slavo-Germanica* t. X (1981), 263-264.
- Erhard Hartstock: *Die sorbische nationale Bewegung in der sächsischen Oberlausitz 1830–1848/49*, Bautzen 1977, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. X (1981), 263-264.
- Bestandverzeichnis des sorbischen Kulturarchivs in Bautzen. Teil IV, Archivallische Sammlungen der Maćica Serbska*, Bautzen 1978, pp. 127, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. X, 1981, 296-297.
- Maria Wawrykowa: *Dzieje Niemiec 1789–1871*, Warszawa 1980, pp. 650, *Nowe Książki*, nr 6, 1981, 46-48.
- Norsk historisk atlas av Rolf M. Hagen*, Oslo 1980, pp. XI + 386 (mapy), *Zapiski Historyczne*, z. 3, 1982, 98-91.
- Suomen Kulttuurihistoria*, vol. II, red. Päiviö Tommila, Aimo Reitala, Veikko Kallio, Helsinki 1979, pp. 412, *Zapiski Historyczne*, z. 2, 1982, 99-100.
- Jan Stattin: *Hushållningssällskapen och agrarsamhällets förändring – utveckling och verksamhet under 1880-talets första hälft*, Uppsala 1980, pp. 244, *Zapiski Historyczne*, z. 2, 1982, 119-120.
- Polsk bibliografi 1850–1980 ved Peter Ravn. Bibliografi over polsk skøn- og faglitteratur på dansk, dansk faglitteratur om Polen fra 1850–1980. Bibliografia 1850–1980*. Ballerup 1982, pp. 79, *Zapiski Historyczne*, z. 3, 1982, 139-140.
- Władysław Czapliński, Adam Galos, Wacław Korta: *Historia Niemiec*, Wrocław 1981, pp. 862, *Nurt* 3/1982, 29-30.
- Antoni W. Walczak: *Dylematy i obsesje jedności i podziału Rzeszy XIX i XX wieku. Polityka ogólnoniemiecka RFN 1949–1969*, Poznań 1982, *Nurt* 5/1982, 40-41.

- Geschichte der Sorben*. Hrsg. von Jan Šolta, Hartmut Zwahr. Mit Beiträgen von Frank Förster, Helmut Fasske, Frido Mětšk, Siegmunt Musiat. Bd. 2: *Von 1789 bis 1917*, Bautzen 1974, pp. 328, *Slavia Occidentalis*, t. 39, 1982, 216-219.
- Das Preußenbild in der Geschichte. Protokoll eines Symposions*. Bearbeitet und herausgegeben von Otto Büsch, Berlin – New York 1981, pp. 292, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XII, 1983, 207-210.
- Sebastian Haffner: *The Rise and Fall of Prussia* (z niem.), London 1980, *Przeegląd Zachodni*, nr 5/6, 1983, 242-244.
- Ingrid Mittenzwei: *Friedrich II von Preußen. Eine Biographie*, Berlin 1979, *Przeegląd Zachodni*, nr 5/6, 1983, 244-247.
- Osmo Jussila: *Nationalismi ja Vallankumous venäläis-suomalainissa 1899–1914*, Helsinki 1979, *Zapiski Historyczne*, z. 1-2, 1983, 289-291.
- Arnold Günter: *Johann Gottfried Herder*, Leipzig 1979, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XI, 1983, 219.
- Die Sorben. Wissenswertes aus Vergangenheit und Gegenwart der sorbischen nationalen Minderheit*, Bautzen 1979, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XI, 1983, 232.
- Helmut Kaltsmit: *Leksikon awtorow serbskich knihow 1945–1978*, Budyšin 1979, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XI, 1983, 233.
- Sowietskaja Estonija. Encikłopediczeskij spravocznik*, Tallin 1979, pp. 440, *Zapiski Historyczne*, z. 4, 1983, 153-154.
- Martin Kasper: *Geschichte der Sorben*. Bd. III: *Von 1917 bis 1945*, Bautzen 1976, pp. 228, *Slavia Occidentalis*, t. 40, 1983, 140-144.
- Nordiska Samarbetsorgan 1981–82*. Stockholm 1981, pp. XVIII + 243, *Zapiski Historyczne*, z. 3, 1984, 167-168.
- Dzieje literatur europejskich*. Pod red. Władysława Floryana, t. II. Część druga, Warszawa: PWN 1982, pp. 559, *Nurt*, nr 4/1984, 38.
- Antoni Czubiński: *Postępowo-rewolucyjne i narodowo-wyzwoleńcze tradycje Wielkopolski*, Poznań 1983, *Koszalińskie Studia i Materiały*, nr 1, 1984, 162-165.
- Klaus Schiller: *Geschichte der Sorben*. Bd. IV: *Von 1945 bis zur Gegenwart*. Bautzen 1979, pp. 322, *Slavia Occidentalis*, t. 41, 1984, 145-147.
- Zdzisław Boras: *Książęta piastowscy Wielkopolski*, Poznań 1983, *Przeegląd Zachodni*, nr 5/6, 1984, 154.
- Bernd Faulenbach: *Ideologie des deutschen Weges. Die deutsche Geschichte in der Historiographie zwischen Kaiserreich und Nationalsozialismus*, München 1980, pp. 516, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XIII, 1984 (wydano w 1986), 263-265.
- Istorija Norwegii*. Pod red. Aleksandra S. Kana, Moskwa 1980, *Zapiski Historyczne* t. 40, z. 1, 1985, 115-119.
- Hans-Jürgen Luthhöft: *Deutsche Militärpolitik und schwedische Neutralität 1939–1942*. Neumünster 1981, pp. 255, *Zapiski Historyczne*, t. 40, z. 2, 1985, 137-139.

- Rudolf Urban: *Die sorbische Volksgruppe in der Lausitz 1949–1977. Ein dokumentarischer Bericht*. I. G. Herder Institut, Marburg/Lahn 1980, pp. 348, *Slavia Occidentalis*, t. 42, 1985, 188-190.
- Władysław Drobny: *Walka bez oręża. Polskie obozy jenieckie dla internowanych w Szwajcarii w latach 1940–1946*, Warszawa – Poznań 1985, *Nurt*, nr 11/1985, 31.
- Der Nahe Osten*. (Otto Oberholzer zum 65. Geburtstag. Eine Festschrift). Hrsg. von Wolfgang Butt und Bernhard Glienke, Frankfurt/Main – Bern – New York – Nancy, pp. XIX + 333, *Studia Scandinavica*, nr 9, 1985, 74-75.
- Wojciech Wrzesiński (red.): *Warmia i Mazury w polskiej myśli politycznej 1864–1945*, Warszawa 1984, pp. 454, *Przegląd Zachodni*, nr 3, 1986, 271-289.
- Wojskowe aspekty Powstania Wielkopolskiego. Wybór materiałów źródłowych*, Poznań, 1985, pp. 548, *Zeszyty Naukowe Instytutu Nauk Społecznych*. Wyższa Szkoła Inżynierska w Koszalinie, t. 6 (1986), 384-388.
- Jan Wąsicki: *Związek Niemiecki i państwa niemieckie 1815–1848*, Poznań 1986, pp. 407, *Nurt*, nr 11/1986, 39.
- Tadeusz Kotłowski: *Niemcy 1919–1923. Organizacje robotnicze w walce o ustrój społeczno-polityczny państwa*, Poznań 1986, pp. 402, *Życie i Myśl*, nr 1-2, 1987, 85-87.
- Antoni Czubiński, Jerzy Strzelczyk: *Zarys dziejów Niemiec i państw niemieckich powstałych po II wojnie światowej*, Poznań 1986, pp. 430, *Nurt*, nr 7/1987, 24-25.
- Stosunki polsko-niemieckie w historiografii*. Część druga: *Studia z dziejów historiografii polskiej i niemieckiej*. Red. Jerzy Krasuski, Gerard Labuda, Antoni W. Walczak, Poznań 1984, pp. 475, *The Polish Western Affairs – La Pologne et les Affaires Occidentales*, vol. XXVIII (1987), 115-120.
- Tadeusz Seweryn Wróblewski: *Ewolucja ‘Ostforschung’ w Republice Federalnej Niemiec 1969–1982*, Poznań 1986, pp. 293, *Polish Western Affairs – La Pologne et les Affaires Occidentales*, vol. XXVIII (1987), nr 1, 283-287.
- Tadeusz Seweryn Wróblewski: *Ewolucja ‘Ostforschung’ w Republice Federalnej Niemiec 1969–1982*, Poznań 1986, pp. 293, *Polnische Weststudien*, nr 2, 1987, 299-303.
- Tadeusz Seweryn Wróblewski: *Ewolucja ‘Ostforschung’ w Republice Federalnej Niemiec 1969–1982*, Poznań 1986, pp. 293, *Przegląd Zachodni*, nr 2, 1987, 180-183.
- Stosunki polsko-niemieckie w historiografii*. Część druga: *Studia z dziejów historiografii polskiej i niemieckiej*. Red. J. Krasuski, G. Labuda, A. W. Walczak, Poznań 1984, pp. 475, *Polnische Weststudien*, nr 1, 1987, 125-131.
- Kalervo Hovi: *Interressensphären im Baltikum. Finnland in Rahmen der Ostpolitik Polens 1919–1922*, Helsinki 1984, pp. 180, *Lituano-Slavica Posnaniensia, Historica*, t. II, 1987, 273-277.
- Czesław Łuczak: *Dzieje gospodarcze Niemiec 1871–1945*, Poznań 1984, *La Pologne et les Affaires Occidentales*, vol. XXIX, 1988, 137-140.

- Czesław Łuczak: *Dzieje gospodarcze Niemiec 1871–1945*, Poznań 1984, *Polnische Weststudien*, nr 1, 1988, 144-147.
- Stanisław Mikos: *Polacy na Politechnice w Gdańsku w latach 1904–1939*, Warszawa 1987, pp. 363, *Przegląd Zachodni*, nr 1, 1989, 197-199.
- Andrzej Nils Ugglå: *Polen i svensk press under andra världskriget. En bibliografi*, Uppsala 1986, pp. 146, *Zapiski Historyczne*, t. LIV (1989), z. 4, 121-122.
- Guide to Nordic Bibliography*. General editor Erland Munch-Petersen, København 1984, pp. 275, *Zapiski Historyczne*, t. LV, z. 1, 1990, 143-144.
- Natalia Vasilewna Juchnewa: *Etniczeskij sostaw i etnosocjalnaja struktura naselenija Pietierburga, Wtoraja połowina XIX – naczata XX wieka. Statisticzeskij analiz*. Red. K. W. Czistowa, Leningrad 1984, pp. 220, *Lituaniano-Slawica Posnaniensia. Studia Historica*, t. III, 1990, 293-294.
- Edward Serwański: *Syn Odzyskanej Ziemi. Wojciech Kętrzyński (1838–1918)*, wyd. II poprawione i uzupełnione, Warszawa 1989, pp. 284, *Życie i Myśl*, nr 11/12, 1990, 79-82.
- Andrzej Brożek: *Niemcy zagraniczni w polityce kolonizacji pruskich prowincji wschodnich (1886–1918)*, Poznań 1989, pp. 335, *Życie i Myśl*, nr 3-4, 1991, 101-103.
- Søren Sørensen: *Nordens historie. En folkebog*. Nordisk Råd, C.A. Reitzels Forlag, København 1987, pp. 387, *Studia Scandinavica* 13, Gdańsk 1991, 117-120.
- Grzegorz Łukomski: *Walka Rzeczypospolitej o kresy północno-zachodnie 1918–1920. Polityka i działania militarne*. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1994, pp. 182, *Życie i Myśl*, nr 2, 1996, 117-121.
- Michael Linton: *Sveriges historie*, Århus 1994, pp. 250; Jörgen Weibull, *Sveriges historia*, Stockholm 1993, pp. 152, *Zapiski Historyczne*, t. LXII, z. 2-3 (1997), 127-128.
- Danmarks historie*, red. Søren Mørch, bd. 10: *Historiens historie*, af Hanna Damsholt, Torben Damsholt, Henrik Horstbøll, Leif Becker Jensen, Jens Chr. Manniche, Erling Ludwig Petersen, Henrik Poulsen, Jens Henrik Tiemroth, København 1992, pp. 491, *Zapiski Historyczne*, t. XLII, z. 2-3 (1997), 128-131.
- Barbara Szordykowska: *Finlandia w polityce caratu w latach 1899–1914. Problemy rusyfikacji i unifikacji*, Gdańsk 1994, *Zapiski Historyczne*, t. LXII, z. 2-3 (1997), 150-152.
- Herman Lindqvist: *Historien om Sverige från islossning till Kungarrike*, Stockholm 1992, pp. 407, *Zapiski Historyczne*, t. LXII, z. 4, 1997, 147-148.
- Deutsche Geschichte im Osten Europas. Baltische Länder*. Hrsg. von Gert von Pistohlkors, Berlin 1994, Siedler Verlag, pp. 607, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XXII, 1998 (Poznań 1999), 230-233.
- Dariusz Matelski: *Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce w latach 1919–1939*, Wydawnictwo Naukowe UAM Poznań 1997, Seria: Historia, nr 187, pp. 592, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XXII, 1998 (Poznań 1999), 257-263.
- Dawid M. Crowe: *The Baltic States and the Great Powers. Foreign Relations, 1938–1940*, Westview Press, Boulder – San Francisco – Oxford 1993, pp. 264, *Zapiski Historyczne*, t. LXIII, z. 1, 1998, 191-193.

- Jörg-Peter Findeisen: *Schweden. Von den Anfängen bis zur Gegenwart*, Regensburg 1997, ss. 296, *Zapiski Historyczne*, t. LXIII, 1998, z. 2, 221-223.
- Alexander Schmidt: *Geschichte des Baltikums. Von den alten Göttern bis zur Gegenwart*, München-Zürich 1993, *Zapiski Historyczne*, t. LXIII, 1998, z. 2, 225-226.
- Danskernes Identitetshistorie. Antologi til belysning af danskernes selvforståelse*. Red. Thorkild Borup Jensen. C. A. Reitzels Forlag, København 1993, pp. 405, *Zapiski Historyczne*, t. LXIII, z. 1, 1998, 170-172.
- Estland und seine Minderheiten. Esten, Deutsche und Russen im 19. und 20. Jahrhundert*. Nordost-Archiv. Zeitschrift für Regionalgeschichte. N.F. Bd. IV/1995, H. 2, Institut Nordostdeutsches Kulturwerk, Lüneburg, 379-819, *Zapiski Historyczne*, t. LXIII, z. 2, 1998, 130-132.
- Baltisk kultur och historia*. Red. Mauno Jokipii. Bonniers, Uddevala 1992, pp. 188, *Zapiski Historyczne*, T. LXIII, z. 1, 1998, 161-162.
- Geschichte Schleswig-Holsteins. Von den Anfängen bis zur Gegenwart*. Hrsg. von Ulrich Lange, mit Beiträgen von Christian Hirte, Rolf Hammel-Kiesow und Ortwin Pelc, Ulrich Lange, Franklin Kopitzsch, Klaus-Joachim Lorenzen-Schmidt, Hans Schultz Hansen; Peter Wulf, Kurt Jürgensen und *Exkursen zur Schleswig-Holsteinschen Kunstgeschichte* von Bettina Gnekow, Uwe Albrecht, Jens Drees, Adrian von Buttlar, Ulrich Schulte-Wüwer, Bärbel Manitz, Wachholtz Verlag, Neumünster 1996, pp. 719, *Studia Historica Slavo-Germanica*, t. XII, 1998 (Poznań 1999), 296-298.
- Dariusz Matelski: *Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce w latach 1919–1939*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM 1997, Seria: Historia, nr 187, pp. 592, ilustracje, mapy, *Kronika Wielkopolski* 1999, 126-128.
- Harry Herbert Tobies: *Das Baltikum. Siebenhundert Jahre Geschehen an der Ostsee*, Reprint-Verlag, Leipzig 1994, pp. 640, *Zapiski Historyczne*, nr 1, 1999, 206-208.
- Nordic Paths to National Identity in the Nineteenth Century*. Ed. by Øystein Sørensen, Oslo 1994, pp. 74 (The Research Council of Norway, Nasjonal identitet, KULTs skriftserie 22), *Zapiski Historyczne*, nr 1, 1999, 210-211.

9. INTERVIEWS

Brunatny Uniwersytet (wywiad), *Wprost*, nr 3/1985, 19-22.